

Samarbete med volontärer och frivilligorganisationer i Helsingfors stadsbibliotek

Exempel: digital rådgivning & läskamratverksamhet

Bild: Katja Tähjä

Frivilligverksamhet i Helsingfors

Helsingfors är för det goda livet

- *Frivilligverksamhet är oavlönad verksamhet som görs för individers, miljöns och samfunds väl, av egen fri vilja och motivation. Frivilligverksamhet främjar delaktighet och ett gott liv.*
- Frivilligverksamheten i Helsingfors är länkad till stadens strategi och delaktighetsmodell. Principerna för delaktigheten är:
 - ✓ utnyttjande av individers och gemenskapers kunskaper och expertis
 - ✓ möjliggörande av verksamhet som sker på egna villkor
 - ✓ skapande av likvärdiga möjligheter till deltagande
- Frivilligverksamheten är kompletterande och förebyggande verksamhet som minskar utslagning och ensamhet
- Helsingfors stads frivilligverksamhet koordineras på Kultur- och fritidssektorn
- Staden utbildar egna frivilliga men samarbetar också med många frivilligorganisationer
- Helsingfors har över 3000 egna frivilliga. De flesta verkar inom social- och hälsovårdssektorn
- Volontäruppgifterna är dock mångsidiga och varierande vid olika verksamhetsplatser
- I stadsbiblioteket finns tills vidare ingen gemensam koordinering av volontärverksamheten → svårt att veta helhetsvolymen och alla uppgifter som frivilliga utför

Digital rådgivning och läskamratverksamhet som exempel på frivilligverksamhet i Helsingfors stadsbibliotek

Digital rådgivning: samarbete med föreningen ENTER ry

- ENTER ry är en förening för seniorer intresserade av IT
- ENTER erbjuder handledning till seniorer (60+) med dator- eller telefonrelaterade problem
- 95 frivilliga handledare verkar i 20 bibliotek runt om i Helsingfors
- Helsingfors stadsbibliotek har samarbetat med ENTER ry sedan 2005
- Riktlinjer för samarbetet förhandlas med ENTER ry:s personal, daglig kontakt sker med volontärerna i biblioteken
- ENTER ry:s frivilliga är utbildade, motiverade och aktiva och får regelbunden fortbildning av föreningen
- Samarbetet funkar mycket bra. ENTER ry har varit verksam sedan 1997 och därmed är föreningens processer genomtänkta och väletablerade

- Utmaningar: finns inte 😊

Läskamratverksamheten: bibliotekets egna frivilliga

- Bli en läskamrat! är ett projekt som pågår i Helsingfors stadsbibliotek 1.5.2018–31.12.2019. Projektet har fått understöd av RFV.
- Läskamratverksamhetens ABC: frivilliga läskamrater läser högt för personer som behöver hjälp med läsning, oftast seniorer i stadens servicecentraler.
- Samarbetspartners: Röda Korsets Helsingfors och Nylands distrikt och Helsingfors Alzheimerförening rf.
- Under projektet utbildar Röda Korset frivilliga läskamrater tillsammans med biblioteket. Helsingfors Alzheimerförening rf står för expertisen om minnessjukdomar och erbjuder möjlighet att läsa hemma hos en minnessjuk person (muistikaveri)
- Biblioteket skaffar en läsplats åt volontären och håller kontakt med volontären och läsplatsen. Läskamrater har också en kontaktperson på själva läsplatsen.

Läskamratverksamheten: bibliotekets egna frivilliga

Utmaningar:

- Kräver mycket tid att hålla kontakt med volontärer, läsplatser och samarbetspartners
- Svårt att hålla processerna enhetliga när aktörerna är många
- Läskamraterna blev i praktiken stadens/bibliotekets egna frivilliga även om det var meningen att de skulle bli Röda Korsets frivilliga

Volontärerna tillhör en förening

Kräver mindre resurser av biblioteket när föreningen

- utbildar volontärerna
- ingår ett avtal med dem
- erbjuder (oftast) en försäkring för volontärerna
- håller kontakt med volontärerna
- arrangerar fortbildning, aktiviteter och umgänge för volontärerna

Observera:

Ett lyckat samarbete kräver att man delar förståelse av verksamheten, samarbetet och värderingarna. Behövs tydlig arbetsfördelning och tydliga spelregler. Mycket viktigt speciellt om man samarbetar kring ett projekt. Ett skriftligt avtal om samarbetet kan vara bra att ha!

Bibliotekets egna frivilliga

Stadens/bibliotekets egna frivilliga kräver mera resurser och administration än frivilliga med värdorganisation eftersom staden/biblioteket själv:

- utbildar volontärerna
- ingår ett avtal med dem
- erbjuder (oftast) en försäkring för volontärer
- håller kontakt med volontärerna
- arrangerar fortbildning, aktiviteter och umgänge för volontärerna

Processen och förhandlingarna är dock lättare inom en och samma organisation (staden) som delar värderingarna och mål. Inga mellanhänder.

Volontärer i vårt bibliotek?

Att jobba med volontärer

- Volontärverksamhet möjliggör kompletterande serviceformer som annars inte kan erbjudas (högläsning, digital handledning, läshundverksamhet etc.) men kan inte ersätta utbildad personal
- Volontärer är oftast ivriga och motiverade och därför roliga att jobba med
- Volontärer kräver uppmärksamhet och ständig kontakt
- Volontärer är inte alltid lätta att upprätthålla kontakt med; svårt att veta vilka som är aktiva/verksamma
- Volontärer har inte alltid en realistisk uppfattning om uppgiften och sin egen roll
- Viljan att förbinda sig kan förändras snabbt. Många är preliminärt intresserade men förbinder sig ändå inte. Det har de rätt i som volontärer!
- Svårt att rekrytera svenskspråkiga i Helsingfors

Vad kräver volontärverksamhet av biblioteket?

- Tid och personal. Volontärverksamheten rullar inte på av sig själv – behövs koordinering och regelbunden kontakt
- Avtal, försäkring, utbildning. Underlättar om volontärer har en värdorganisation som tar hand om det administrativa.
- Färdigheter till samarbetet. Biblioteket måste skapa gemenskap, visa uppskattning och belöna volontärerna.
- Genomtänkta roller och ansvar. Vad gör biblioteket, vad gör volontärerna, vad gör frivilligorganisationen.
- Människokänedom. Vem är lämplig att verka som volontär.

Tack!

Katja Jokiniemi
Pedagogisk informatiker
Helsingfors stadsbibliotek
katja.jokiniemi@hel.fi
tfn 040 334 9656